

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Körösszakál

LAKHATÁSI DIAGNÓZIS ÉS BEAVATKOZÁSI TERV

Körösszakál

TARTALOM

1	A TELEPÜLÉS LEÍRÁSA	4
1.1	A TELEPÜLÉS POZÍCIÓJA	4
1.2	A TELEPÜLÉS SZERKEZETÉNEK LEÍRÁSA	13
1.3	LAKHATÁSSAL KAPCSOLATOS FEJLESZTÉSEK	15
1.4	AZ ÖNKORMÁNYZAT PERSPEKTÍVÁJA ÉS SZEREPVÁLLALÁSI KÉSZSÉGE A PROGRAMBAN (FÉL OLDAL)	17
2	A LAKOSSÁG HELYZETE	18
3	A LAKÁSÁLLOMÁNY HELYZETE	26
4	A LAKHATÁSI BEAVATKOZÁSI TERV	28
4.1.	A LAKHATÁSI SZEGÉNYSÉG FŐ PROBLÉMÁI	28
4.2.	FŐ BEAVATKOZÁSI IRÁNYOK KIJELÖLÉSE ÉS PRIORIZÁLÁSI SZINTEK LEÍRÁSA	31
4.3.	BÉRLAKÁSFEJLESZTÉS BEAVATKOZÁSI TERVE	35
5.	BÉRLAKÁSFEJLESZTÉS BEAVATKOZÁSI TERVE	2

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

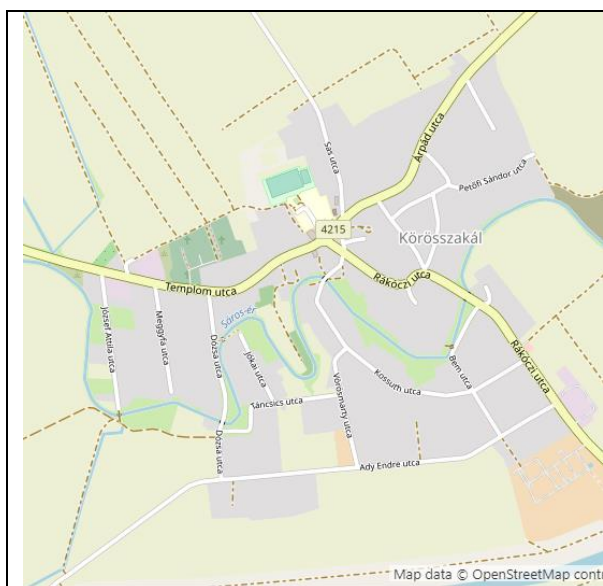
Körösszakál

Hajdú-Bihar megye

Berettyóújfalu járás

Szervezet neve: Magyar Máltai Szeretetszolgálat

Dátum: 2022. június 09.

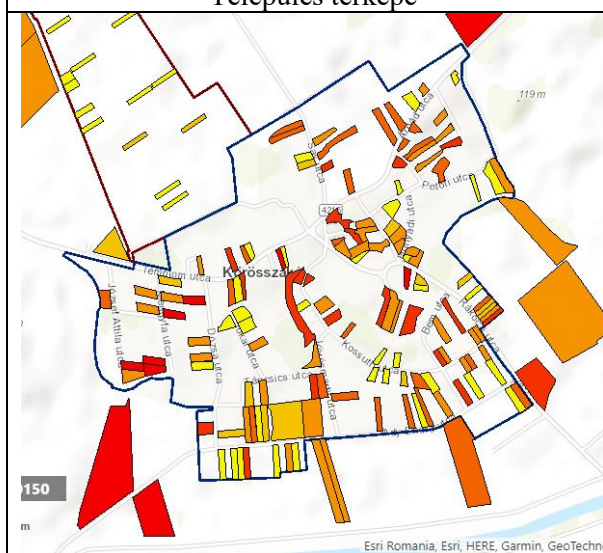
Település térképe

Terület: 15,02 km²
Lakónépeség: 772 fő (2019.)
Jogállás: község
Járás: Berettyóújfalu
Mege: Hajdú-Bihar

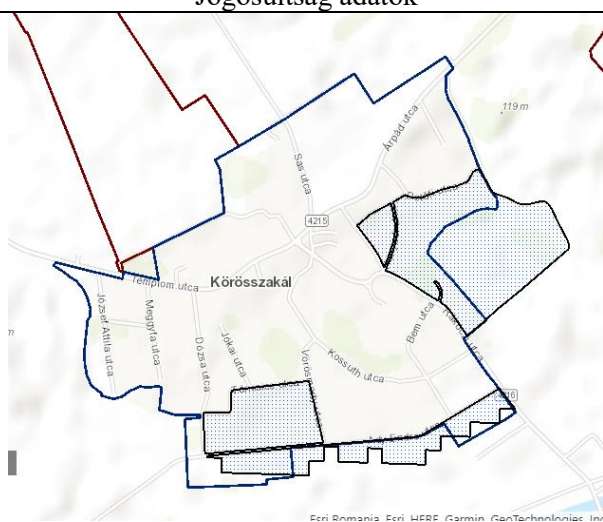
Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN

Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: IGEN

Jogosultság adatok

Eladósodottság-térkép

Szegregátum-térkép

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Körösszakál	Körösszakál
Megye	Hajdú-Bihar	Hajdú-Bihar
Járás	Berettyóújfalu	Berettyóújfalu
Programba vonás köre	4	4
Szervezet neve	Nincs meghatározva	Nincs meghatározva
Lakosság szám (2021)	736	
Lakosság szám változása 2021/2012 (%)	93%	
15 év alattiak aránya (2021)	14,9%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	79%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	21%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	84%	
Lakásszám (2011)	355	
Üres lakások száma (2011)	45	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	58	
Lakások száma (2019)	355	
Közüemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	302	
Közcatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	337	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	164	
WC nélküli lakások száma (2011)	78	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	85	
Egy szobára jutó lakó (2021)	0,8	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	695074 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától, % (2019)	103%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2200000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	9	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	4	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település fekvése, megközelítése:

Hajdú-Bihar megye délkeleti peremén, a Sebes-Körös partján, az úgynevezett Kissárréten a Bihari-sík szomszédságában fekszik Körösszakál község. A település mai határain belül több középkori község is létezett, így például Csehi és Petlend.

Google térkép¹

---

¹

<https://www.google.com/maps/place/K%C3%B6r%C3%B6sszak%C3%A1l,+Piac+t%C3%A9r,+4136/@47.0>

A szomszédos települések: északkelet felől Körösszegapáti, délkelet felől Körösnagyharsány, dél felől Biharugra, nyugat felől pedig Magyarhomorog. A Tiszántúl nagyobb városai közül Gyulától és Debrecentől egyaránt 63-63 kilométerre fekszik. Körösszakál területe 1500 hektár (= 15 km²).

A településen nyugat-keleti irányban végighúzódik a Komádi-Biharkeresztes közti 4215-ös út, ezen érhető el mindkét végponti város irányából. Zsadánnyal a 4216-os út köti össze. A település megközelíthetősége Berettyóújfaluig az M35-ös autópályán, a 42-es vagy 47-es főúton, onnan Körösszegapátiig a 4217-es, onnan pedig tovább a 4215-ösön. Egy másik alternatíva: Furtáig a 47-esen, onnan Komádiig a 4219-es, onnét pedig ugyancsak a 4215-ösön. Tömegközlekedés szempontjából a hazai vasútvonalak közül a települést a MÁV 127-es számú Körösnagyharsány–Vésztő–Gyoma-vasútvonala érinti, amelynek egy megállási pontja volt itt, de jelenleg nem üzemel, mert ezen a vonalszakaszon az utóbbi években szünetel a forgalom. Körösszakál megállóhely egyébként a vonal mai állomásainak viszonylatában Komádi vasútállomás és Körösnagyharsány vasútállomás között található, fizikailag a település központjától mintegy 2 kilométerre délre helyezkedik el.

A művelődési ház munkatársai szerint nagyon jó a közlekedés, rendszeres autóbuszjárat van Gyulára, Békéscsabára, Debrecenbe, Berettyóújfaluba, Biharkeresztesre, 30-45 percenként járnak a buszok. Vonatközlekedést autóbusszal, átszállással lehet elérni.

A 4215-ös út megy keresztül a településen, ez a Békéscsaba – Debrecen, valamint a Berettyóújfalu – Komádi útvonal. Egyes szakaszai az útnak felújítottak, jó minőségűek. Korábban volt vasúti közlekedés, de az meg lett szüntetve, így most a vasutat csak busszal, átszállással érhető el (pl. Biharkeresztesről, Berettyóújfaluról). Biharkeresztes felé nincs közvetlen buszjárat, ezen javítani kellene. Berettyóújfaluból az utolsó busz 19.15-kor jön, így ha valaki 3 műszakos munkát vállalna, akkor csak személygépkocsival tudja megoldani a közlekedést.

Infrastruktúra és közművek:

Bitumenes aszfaltburkolat minden utcában van, amit a Magyar Falu Program biztosított. Az útkarbantartási munkálatok leginkább a belterületi utakat érintik minden évben, de a közelmúltban volt külterületen is útfelújítás. Ennek ellenére egyes utcákban elég rossz állapotú, felújításra szorul az útburkolat. Villany, gáz, víz, internet sok helyen van. Csatornahálózat nincs.

Szolgáltatások:

[200501,21.5934992,3a,53.5y,262.71h,95.35t/data=!3m6!1e1!3m4!1s3BbmU SydEw82twxTngVnyw!2e0!7i1638418i8192!4m5!3m4!1s0x47465c47d360dccc:0x89d1c8a0b961a043!8m2!3d47.0198327!4d21.5937784?hl=hu](https://www.korosszakal.hu/infocentrum/200501,21.5934992,3a,53.5y,262.71h,95.35t/data=!3m6!1e1!3m4!1s3BbmU SydEw82twxTngVnyw!2e0!7i1638418i8192!4m5!3m4!1s0x47465c47d360dccc:0x89d1c8a0b961a043!8m2!3d47.0198327!4d21.5937784?hl=hu)

Helyben szinte minden alapszolgáltatás megtalálható. A településen van Művelődési ház, Könyvtár, Teleház, DBSZSZK – idősgondozás, Igazgyöngy Alapítvány, Védőnői szolgálat, Házi orvosi rendelő, gyógyszerár, Postahivatal, polgári takarékszövetkezet/bank. Az iskolában 1-8 osztályos tanulók járhatnak, van óvoda, konyha, hamarosan (szeptemberben) nyit a bölcsőde.

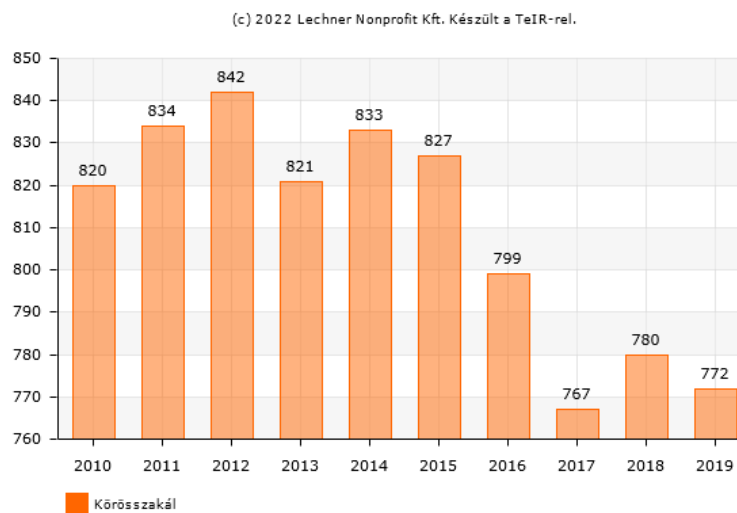
A kormányhivatalnak kihelyezett fogadóórája van csütörtökönként a településen.

Ennek ellenére a helyiek szerint az ügyintézésre a közeli Komádiban (10km) több lehetőségük van. Például húsbolt is csak itt található.

A település népessége:

Körösszakál utolsó becslést népessége 816 fő (2019 évben)², a lakások száma 355, így a népességet figyelembe véve az egy háztartásra jutó lakosok száma 2,3 fő.

Körösszakál területen lakóhellyel rendelkező és másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes számát az 1. sz. ábra tartalmazza.

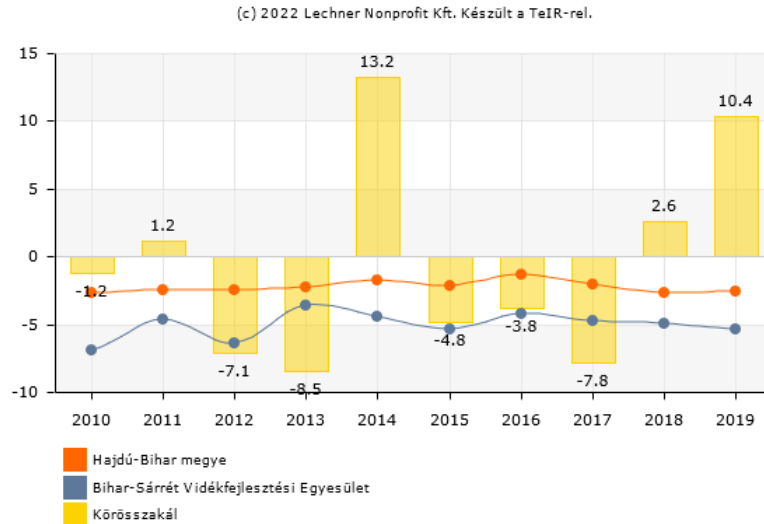

1. sz. ábra - Lakónépesség száma - Körösszakál

Az élvészületések és a halálozások különbözete ezer lakosra vetítve Körösszakál településen a 2. sz. ábrán vannak szemléltetve.

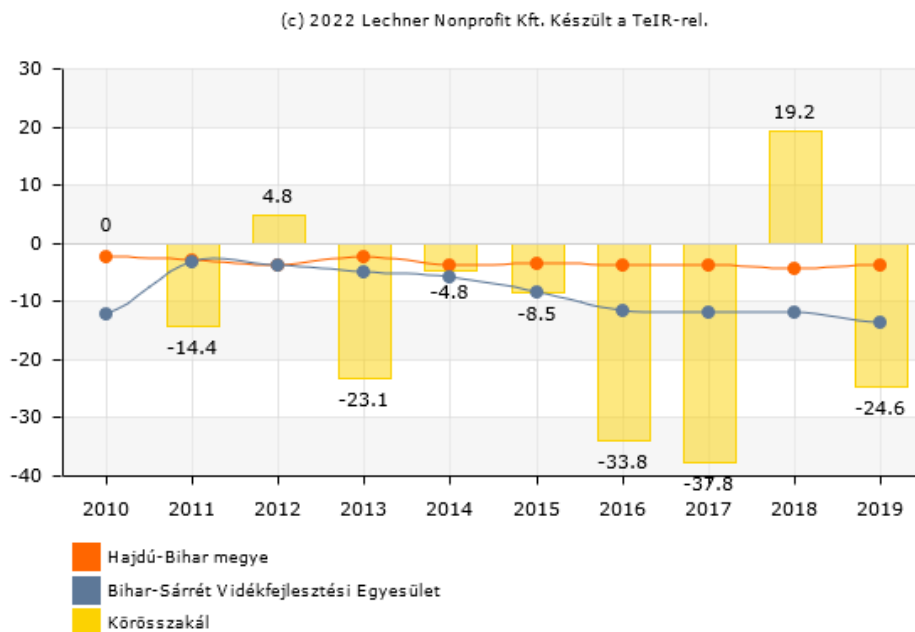
---

² <http://nepesseg.com/hajdu-bihar/korosszakal#2>

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék) – Körösszakál (2. ábra)

Körösszakál településre a vizsgált időszakban az elköltözés, elvándorlás volt a jellemző. Az odavándorlási és elvándorlási arányszám különbsége (ezer lakosra vetítve) a belső vándorlási egyenlegről látható a 3. sz. ábrán (ez alól a 2018-as év volt kivétel, amikor nagyobb arányú odavándorlás volt mérhető).

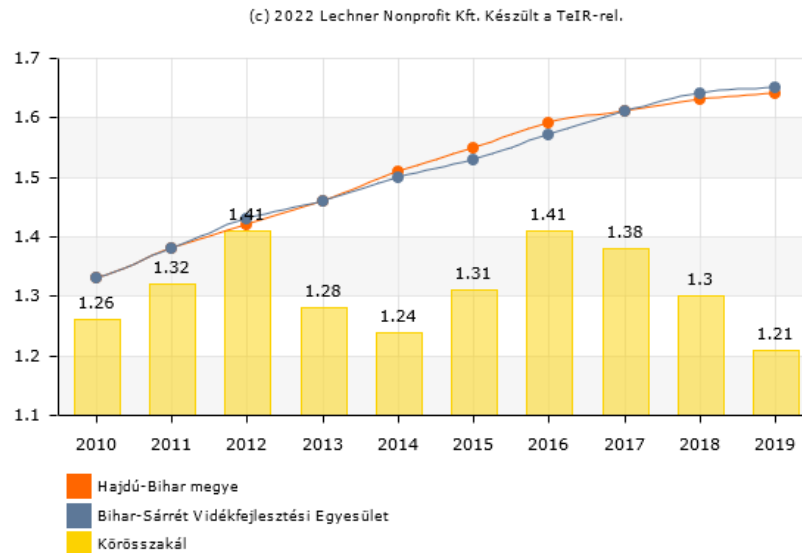

3. sz. ábra - Vándorlási egyenleg (ezrelék) – Körösszakál

Körösszakál település területén lakóhellyel rendelkező 60-x éves személyek száma száz 0-14 évesre vetítve 2019-ben 1,21. Körösszakál településen a táblázat adatai alapján megállapítható, hogy

valamennyi vizsgált évben a 14 év alattiak száma jóval alacsonyabb, vagyis előregedő a népesség szerkezete. Folyamatosan csökken a fiatalabb korosztályba tartozó lakosok száma, jelentősen növekszik viszont az idősebb korosztály létszáma, amely a közösség előregedését jelenti. (4. sz. ábra)

4. sz. ábra - Öregségi mutató, (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves), Körösszakál

2001-ben a település lakosságának 72%-a magyar, 18%-a román, 10%-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát. 2011-es népszámlálás során a lakosok 80,4%-a magyarnak, 22,1% cigánynak, 22,8% románnak mondta magát (18,8% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 3,5%, református 24,5%, görögkatolikus 0,6%, egyéb (főleg ortodox) felekezet 21,7%, felekezeten kívüli 5,3% (44,4% nem válaszolt).³

A 2011-es népszámlálás adatai szerint Körösszakál településen a lakosság 22 %-a vallotta magát roma nemzetiségűnek (5. ábra).

³ <https://hu.wikipedia.org/wiki/K%C3%B6r%C3%B6sszak%C3%A1l>

5. sz. ábra – A roma és a nem roma lakosok aránya (2011. év), Körösszakál

A települést érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések összefoglalása, valamint magánszemélyek és vállalkozások által benyújtott projektek felsorolása az elmúlt időszakból az 1. sz. táblázatban látható.

1. sz. táblázat – Támogatott projektek

Támogatott projektek	Támogatási döntés dátuma	Megítelt támogatás (HUF)
AVOP-1.1-Mezőgazdasági beruházások támogatása/Egyéni/	2005.04.08	36 934 491 Ft
AVOP-3.4-A falufejlesztés és –felújítás, a vidék tárgyi és szellemi örökségének megőrzése/Baptista Egyház Körösszakáli templomépületének felújítása/	2005.06.03	1 199 052 Ft
AVOP-3.5-LEADER+ / Körösszakál Községi Önkormányzat	2007.05.02	2 907 000 Ft
ÉAOP-4.1.3/C-09- Szociális alapszolgáltatások és gyermekjóléti alapellátások infrastrukturális fejlesztése a komplex programmal kezelendő leghátrányosabb helyzetű kistérségekben	2011.02.14	101 491 547 Ft
KEOP-4.2.0/A/11- Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal /Körösszakáli Általános Iskolába biomassza kazán telepítése./	2011.07.22	26 730 579 Ft
KEOP-4.2.0/A/11- Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal/Napkollektoros rendszer telepítése a körösszakáli konyhán./	2011.07.22	7 331 569 Ft
KEOP-4.2.0/A/11- Helyi hő és hűtési igény kielégítése megújuló energiaforrásokkal /Körösszakáli Általános Iskolába biomassza kazán telepítése./	2011.09.29	26 730 579 Ft
TÁMOP-3.3.14.A-12/1- Hazai és nemzetközi testvériskolai kapcsolatok kialakítása	2013.10.10	16 999 002 Ft

TÁMOP-3.3.14.B-12/1- Hazai és nemzetközi testvériskolai kapcsolatok kialakítása	2013.12.12	14 182 385 Ft
ÉAOP-4.1.2/A-12- Egészségügyi alapellátás, egészségházak és járóbeteg szakellátás fejlesztése	2013.12.31	18 620 938 Ft
TÁMOP-6.1.2.A-14/2- Komplex intézményi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok megvalósítása az általános iskolákban, többcélú intézményekben, valamint szabadidős közösségi mozgásprogramok és kapcsolódó egészségfejlesztési alprogramok megvalósítása az iskolán kívüli szereplők bevonásával	2014.10.16	4 761 400 Ft
KEOP-4.10.0/F/14- Önkormányzatok és intézményeik épületenergetikai fejlesztése megújuló energiaforrás hasznosításával kombinálva a konvergencia régiókban /Épületenergetikai fejlesztés Körösszakál Községben/	2015.03.20	120 447 323 Ft
EFOP-3.3.1-15-Tanoda programok támogatása/Nyitott Ajtó Tanoda/	2016.09.27	28 500 000 Ft
EFOP-1.3.9-17-Iskolaközpontú helyi együttműködések támogatása	2017.09.28	50 000 000 Ft
VP-4.1.1-3-16-Szarvasmarhatartó telepek korszerűsítése/Körösszakál	2017.10.10	41 530 754 Ft
VP-4.1.1-2-16-Baromfitartó telepek korszerűsítése/Körösszakál	2017.12.14	5 024 484 Ft
VP-10.2.1-1-15-A védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése/Körösszakál	2018.07.06	3 979 982 Ft
VP-19.2.1-17-Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása/Körösszakál	2019.09.03	4 999 989 Ft
VP-19.2.1-17-Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása/Körösszakál	2019.09.27	4 837 184 Ft
VP-19.2.1-17-Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása/Körösszakál	2019.10.24	1 946 084 Ft
VP-19.2.1-17-Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása/Körösszakál	2019.10.24	1 657 667 Ft
VP-19.2.1-17-Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása/Körösszakál	2019.10.24	1 997 465 Ft
TOP-1.4.1-19-HB1-Bölcsődei férőhelyek kialakítása, bővítése/Minibölcsőde kialakítása Körösszakálon/	2020.05.08	29 877 422 Ft
TOP-2.1.3-16-HB1-Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések/Körösszakál	2020.06.02	101 190 476 Ft
VP-19.2.1-17-Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása/Körösszakál	2020.06.04	3 900 805 Ft
VP-4.1.1-20-Állattartó telepek fejlesztésének támogatása/Körösszakál	2021.04.14	123 627 022 Ft

TOP_PLUSZ-3.3.1-21-HB1-Gyermeknevelést támogató humán infrastruktúra fejlesztése/Bihar Román Nemzetiségi Kéttannyelvű intézmény Körösszakálli óvodájának fejlesztése/	2022.03.25	149 999 499 Ft
VP-11.1.-21-Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása/Körösszakál	2022.03.25	136 160 559 Ft

Oktatási helyzet:

Az általános iskola új igazgatója igyekszik megfékezni az iskolai erőszakot. A roma gyerekek több esetben bántalmazták a magyar, vagy menekült ukrán gyerekeket. Sajnos a szülők látszat együttműködést produkálnak, de a polgármester úr felkérte az iskola igazgatóját a hatékonyabb probléma kezelésre. Szinte már az összes magyar gyermeket elvittek az iskolából, ahol iskolarendőr nincs. Kb. 40 gyerek jár az iskolába, a többiek a szomszédos Magyarhomorogra járnak iskolába.

Van több önkormányzati lakás a központban is (kb. 3 db). Ezek közül az egyikben lakik az új iskolaigazgató, de szükség lenne a felújításra, nyílászárókat kellene cserélni. Fontos lenne, hogy szolgálati lakásként is tudják használni ezeket a lakásokat.

Az önkormányzat a hivatali épületek fűtését távfűtéssel oldotta meg, erre vegyes tüzelésű kazánban az összegyűjtött darált fahulladékot használták, csökkentve így a gázszámlát. Sajnos a fahulladék beszállítója megszüntette a tevékenységét. A polgármester úr szeretne egy pellet gyártó üzemet létrehozni. Talán ebben a FETE is be tudna kapcsolódni.

Orvosi ellátás:

Orvosi ügyelet a közeli Komádiban van, a tűzoltóság és a mentőállomás is szintén ott van. Kórház legközelebb Berettyóújfaluban van.

Egyéb fejlesztések és tervek:

A Mini Bölcsőde szeptemberre kapja meg a működési engedélyét.

Kisbuszt sikerült pályázaton kapniuk, valamint falugondnoki státuszt is elnyertek.

Az Igazgyöngy Alapítvány az általános iskolában van jelen, a programjaikat jónak ítélik a helyi szülők. Emellett volt felnőttképzés keretében PC alaptanfolyamok, növénytan, állattan, biztonsági őr tanfolyam, zöldség-gyümölcs feldolgozói tanfolyam (kb. 40 fő bevonásával).

A település gyakorlati helyként jól tudna működni, mert van asztalos műhelyük, beton elem gyártó eszközeik, zöldség feldolgozó kisüzemük. Ezeket a helyeket ki lehetne használni ilyen jellegű képzésekre, és a szálláshelyüknek köszönhetően bentlakásos képzést is tudnának tartani, vagy akár kihelyezett középiskolai tanfolyamokat is.

Település tipológia:

2. Közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek a szolgáltatások, illetve a közelben elérhetőek, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el (ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel).

A főképpen mezőgazdasági munkahelyek nem biztosítanak egész éves megélhetést.

Következtetések a vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága szempontjából:

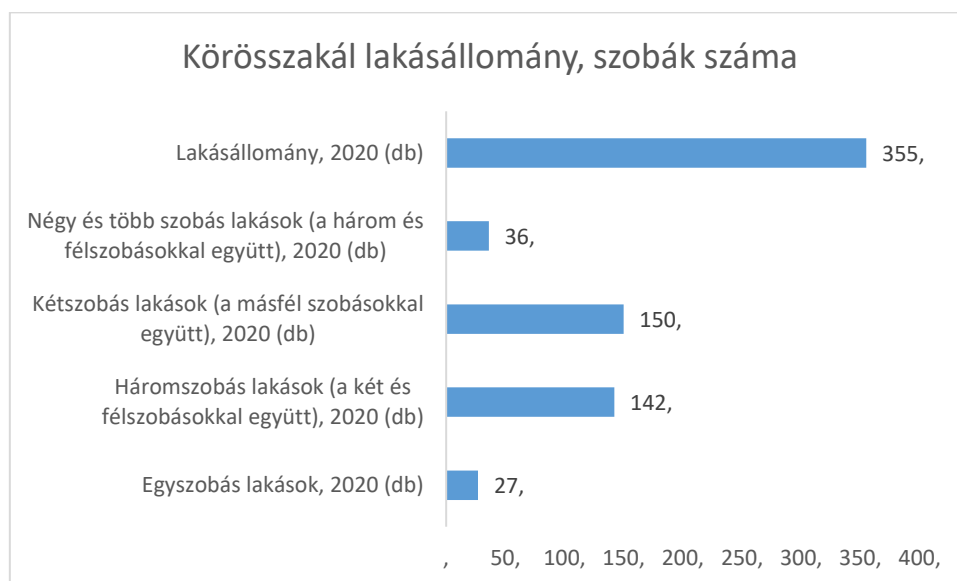
3. Jobb státuszú, vegyes összetételű település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya alacsonyabb, a nem roma lakosság közül a fiatalok egy része elköltözik a településről. A település lakossága jellemzően csökken.

1.3 A település szerkezetének leírása

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közművek rendelkezésre állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészben vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszhető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

A lakóterület a sajátos építésű használat szempontjából jellemzően falusias: a 355 darab lakótelek nagyrésze beépítetlen, de jelentős az utóbbi időben történt épületbontás miatti üres telek száma. A lakásállomány mindössze 13%-a, vagyis 46 ház jó műszaki állapotú, 57%-a (202 ház) közepes állapotú, 29%-a (102 ház) elhanyagolt és elavult műszaki életében. Az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma 32 házra tehető. A település előregedése az elvándorlások miatt hozzájárul a romos, elhanyagolt házak számának növekedéséhez. A lakásállomány részletes bontásban a 6. sz. ábrán szemléltetett.

6. sz. ábra – Lakásállomány

A településen felvett interjúkból kiderült, hogy csak egy-két család költözött be az utóbbi időben, az egyik azért, mert Mezősason lopási ügybe keveredtek. A megkérdezett szakemberek megerősítették, hogy szerintük is a lakosság létszáma inkább stagnál. Az elvándorlás általánosságban nem jellemző, a Falusi CSOK is nagy segítség volt, hogy helyben tartsa az embereket. Azonban a fiatalabb, agilis munkaerő nagyobb városokba költözik, ritkán tapasztalható az is, hogy az idős szülők a gyerekek után költöznek. Régebben volt egy nagyobb arányú bevándorlási hullám, amikor az Ady Endre utca végén

ingyen adott telkeket az önkormányzat, ahol szocpolos házak épülhettek a romák részére. Ezeket a házakat hónapok alatt lelakták.

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

6. nincs szegregált rész a településen

1.4 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

A településen komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő, vagy alacsony jövedelmű idős, vagy több gyermekes családoknak. Ennél a rétegnél nagyobb a hajléktalanná válás kockázata és szintén esetükben kapcsolják ki legtöbbször fizetés hiányában közműszolgáltatásokat. A településen a múlt évben nagy számban lett kitöltve védendő fogyasztói kérelem.

A TeIR adatai szerint 2013 és 2018 között konstans 355 lakóingatlan képezte a lakásállományt.

A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitáció elkötelezettségét 2013. január 1-től. A település önkormányzata ennek eleget tesz, mivel Körösszakál településen hajléktalan személyi nincs.

A lakáshoz kapcsolódó költségek viseléséhez nyújtott települési támogatás, a lakásfenntartási támogatás, a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez az önkormányzat szintén képes hozzájárulást nyújtani. A képviselőtestületől kapott hatáskörében a polgármester a villanyáram, a víz és a gázfogyasztásra és a szemétszállítás díj költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt. Körösszakálon évek óta közel azonos közel azonos létszámú a lakhatáshoz kapcsolódó költségek viselésére nyújtott támogatásban részesülők aránya. Az eltérések az odavándorláshoz és elvándorláshoz köthetőek.

A településen komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű idős vagy több gyermekes családoknak. Ez a réteg veszítheti el lakását, várhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közműszolgáltatásokat. A településen a múlt évben nagy számban lett védendő fogyasztói kérelemhez kapcsolódó igazolás kiállítva.

A településen telep vagy szegregátum nem található.⁴

---

⁴ HEP 40. o.

Lakhatással kapcsolatos fejlesztések:

2. Nem voltak lakásfejlesztési programok

1.5 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együtműködő, nem együtműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Két alkalommal került sor a polgármester úrral megbeszélésre, mert nagyon sok kérdése volt a FETE programmal kapcsolatban. Nagy reményeket fűz a programhoz, bár a korábbi gyermekesély programokat hatástalannak tartja. Eddig nem volt jó tapasztalata a GYEP programmal sem, mivel semmilyen eredményét nem látja, valamint járulékot kell fizetniük az együtműködésnek köszönhetően az ebben résztvevő önkormányzatokkal együtt.

Egyszerre több területen, strukturális szintű beavatkozásra lenne szükség. Például gyárakat kellene telepíteni a Biharkeresztes-Komádi-Berettyóújfalu háromszögbe, mert a Munkahelyek hiánya a helyben előállított terményeknek felvevő piacára is kihatással van.

A település vezetése eddig készséggel hívott le minden elérhető pályázati támogatást, voltak TOP-os pályázataik, Vidékfejlesztési Programjaik, Magyar Falu Program, így valószínűsíthető, hogy a fejlesztés jellegű programokban továbbra is érdekelt az önkormányzat. Konkrétumok egyeztetésére nem került sor.

Következtetések az önkormányzat együtműködési készségét illetően:

3. a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztés eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Körösszakál településre vonatkozóan nem készült felmérés a mélyszegénységben élők számáról, ezért azt az aktív korúak ellátásában részesülők számából, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek számából lehet kikövetkeztetni.

Aktív korúak ellátásában 2017-ben 37 fő volt.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 66 fő volt.

A hátrányos helyzetű gyermekek száma 47 fő volt.

A fenti számokból kiindulva a mélyszegénységben élők aránya a településen a népességen belül körülbelül 14% volt 2017-ben.

Ez az arányszám nem tükrözi a ténylegesen szegénységi küszöb alatt élők számát, mivel közfoglalkoztatásban foglalkoztatott munkanélkülieknek a korábban csak szüneteltetett ellátásukat meg kellett szüntetni. A romák száma 2017 évben kb. 311 fő, ami a lakó népességen belül 38,92 % volt. 2011-ben történt népszámláláskor csak 63 fő vallotta magát roma nemzetiséghez tartozónak. Szembetűnő, hogy a roma lakosság körében nagyon magas, kb. 49% a gyermekek aránya, míg ez az arány a település összlakosságának belül 23% volt.

A tapasztalatok szerint a roma gyermekek identitástudata gyenge, nagy része nem ismeri a roma kultúrát, hagyományokat. A roma háztartásokra jellemző, hogy több család, generáció él együtt.

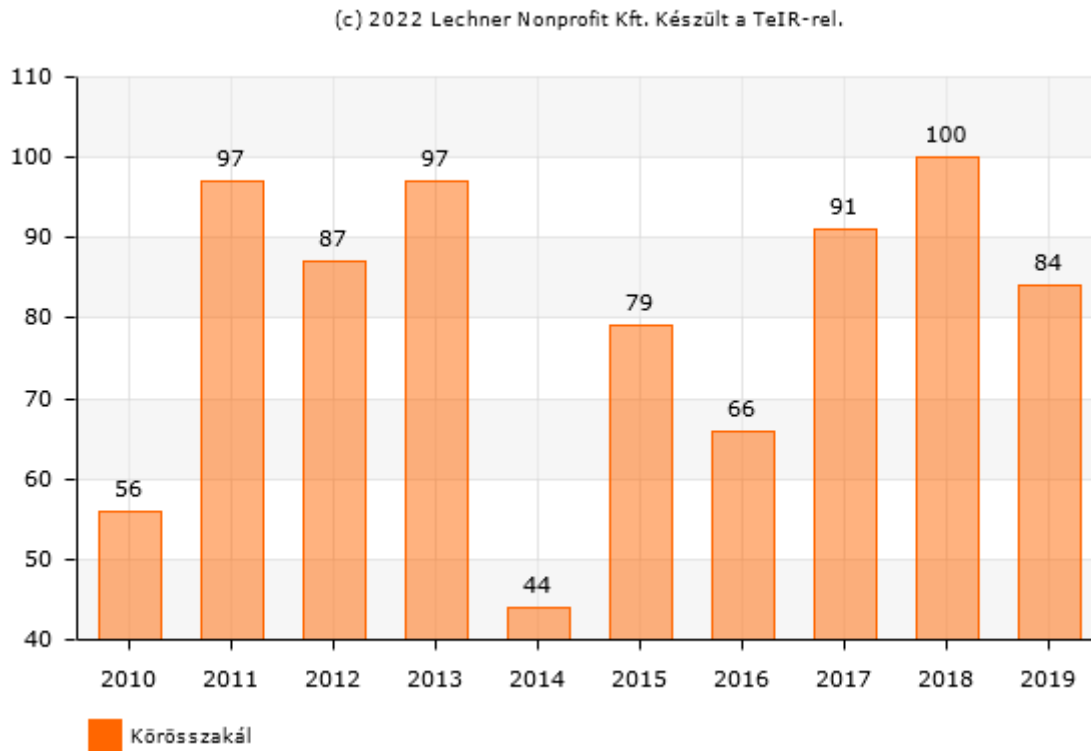
Az iskolai végzettség alacsony, és szintén alacsony a szakképzett lakosok száma. Mindezek erősen befolyásolják a foglalkoztatási esélyeket, a romák 89%-a alkalmi munkát szokott végezni településen.

Kevés azon rendezvények száma, ahol a lakosság több mint 38%-át képező roma lakosság bemutathatná hagyományait. A roma kultúra értékeinek bemutatása hozzájárulhat a negatív megítélés csökkentéséhez, erősítheti a különböző kultúrából származó emberek közös és kölcsönös elfogadását, továbbadását.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatóak az idősebb nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 16-24 éves korosztály munkaerőpiaci részvétele. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbítása indokolja.

Jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkakeresés ideje. A pályakezdő fiataloknak nehéz elhelyezkedniük, mivel nincs megfelelő végzettségük vagy képesítésük és a munkahelyek is inkább a szakmai tapasztalattal rendelkezőket részesítik előnyben.

A regisztrált munkanélküliek⁵ száma a 2010-2019-es periódusban végig magas volt (7. sz. ábra).

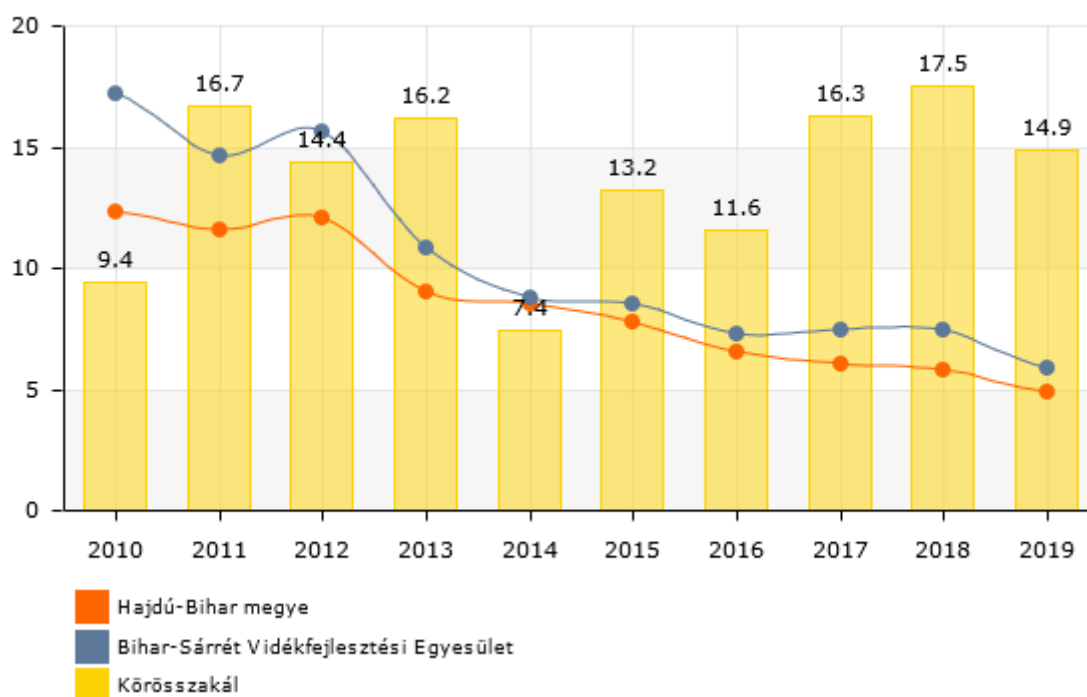
7. sz. ábra - Regisztrált munkanélküliek száma (fő) – Kőrösszakál

Nyilvántartott álláskeresők száma száz 15-64 éves állandó lakosra 2019-ben 14,9, ami a megyei átlagnál jóval magasabb (8. sz. ábra).

---

⁵ Azon személy, aki a munkaviszony létesítéséhez szükséges feltételekkel rendelkezik, és oktatási intézmény nappali tagozatán nem folytat tanulmányokat, és öregségi nyugdíjra nem jogosult, valamint rehabilitációs járadékban nem részesül, és az alkalmi foglalkoztatásnak minősülő munkaviszony kivételével munkaviszonyban nem áll és egyéb kereső tevékenységet sem folytat, és elhelyezkedése érdekében az illetékes kirendeltséggel együttműködik, és akit az illetékes kirendeltség álláskeresőként nyilvántart.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

8. sz. ábra -Nyilvántartott álláskereső a munkaképes korú népesség százalékában - Körösszakál

A közfoglalkoztatottak adatait a BM adatgyűjtése alapján az alábbi, 2. sz. táblázat tartalmazza (a közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma).

2. sz. táblázat - Közfoglalkoztatásban részt vevők havi átlagos létszáma*

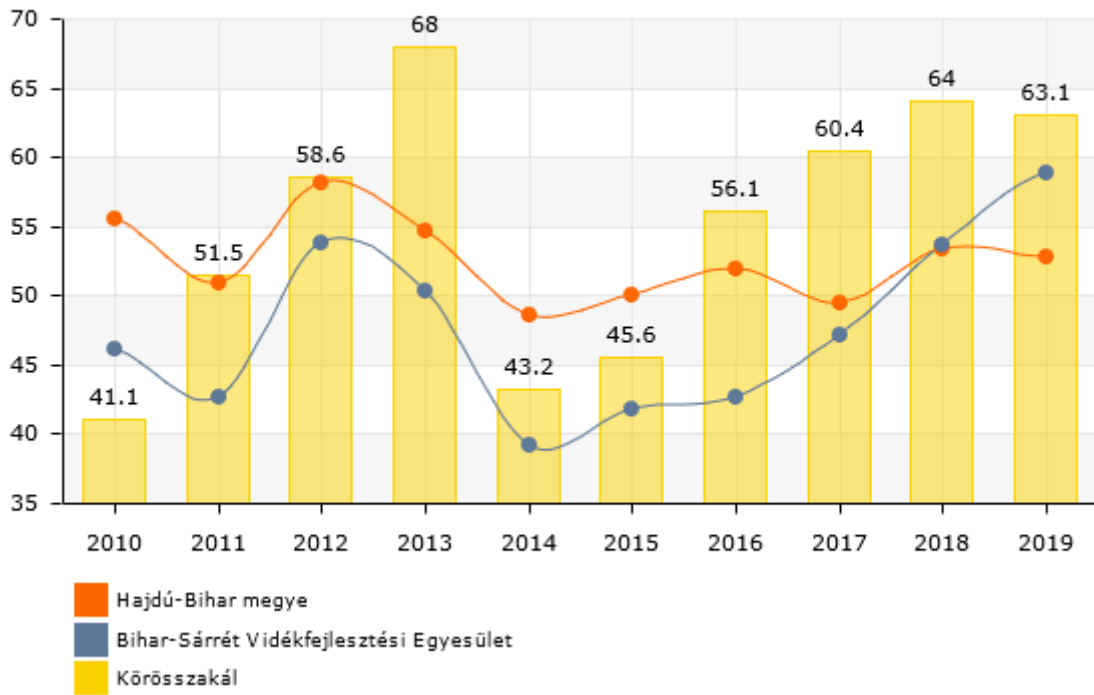
Körösszakál	2013. év	2014. év	2015. év	2016. év	2017. év	2018. év	2019. év	2020. év	2021. év	2022 01 - 2. hó
Hajdú-Bihar megye Berettyóújfalui járás										
Hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása	13	38	15	40	33	19	16	19	21	31
Országos közfoglalkoztatási program támogatása	4	7	8	3	3	3	1	2	3	3
Járási startmunka mintaprogram támogatása összesen	123	133	147	107	81	64	50	41	37	28
-- Mezőgazdaság	44	98	48	44	44	21	15	14	13	5
-- Helyi sajátosságokra épülő	-	-	38	38	20	28	20	14	10	10

közfoglalkoztatás										
-- Szociális jellegű program	79	36	62	25	17	15	15	13	14	13
-- Egyéb startmunka mintaprogram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-- Magas hozzáadott értékű program	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mindösszesen	140	178	171	151	118	86	67	62	61	62
Közfoglalkoztatási mutató	23,75%	30,93%	29,81%	26,13%	21,24%	15,92%	12,13%	11,67%	12,00%	12,27%
Ellátásban nem részesülő álláskeresők száma zárónapon	49	40	26	32	39	55	54	47	52	76
Álláskeresési ellátásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	5	5	9	7	9	12	13	13	12	29
Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő álláskeresők száma zárónapon	67	57	46	33	34	37	40	36	36	75
Regisztrált álláskeresők száma zárónapon	121	103	80	72	82	104	107	96	99	180
-- Ebből tartós álláskereső	26	26	11	20	18	33	35	30	33	71
Nyilvántartott álláskeresők relatív mutatója	20,62%	17,76%	13,90%	12,49%	14,88%	19,39%	19,33%	18,03%	19,61%	35,50%
Munkavállalási korú (15-64 éves) népesség száma	588	577	573	577	554	538	551	533	507	507
1%	2%	3%	4%	5%	6%	7%	8%	9%	10%	
11%	12%	13%	14%	15%	16%	17%	18%	19%	20%+	

* 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek az összes munkanélküli százalékában.

A tartós munkanélküliek aránya is magasabb a Hajdú-Bihar megyei átlagnál, a 9. sz. ábra szerint.

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

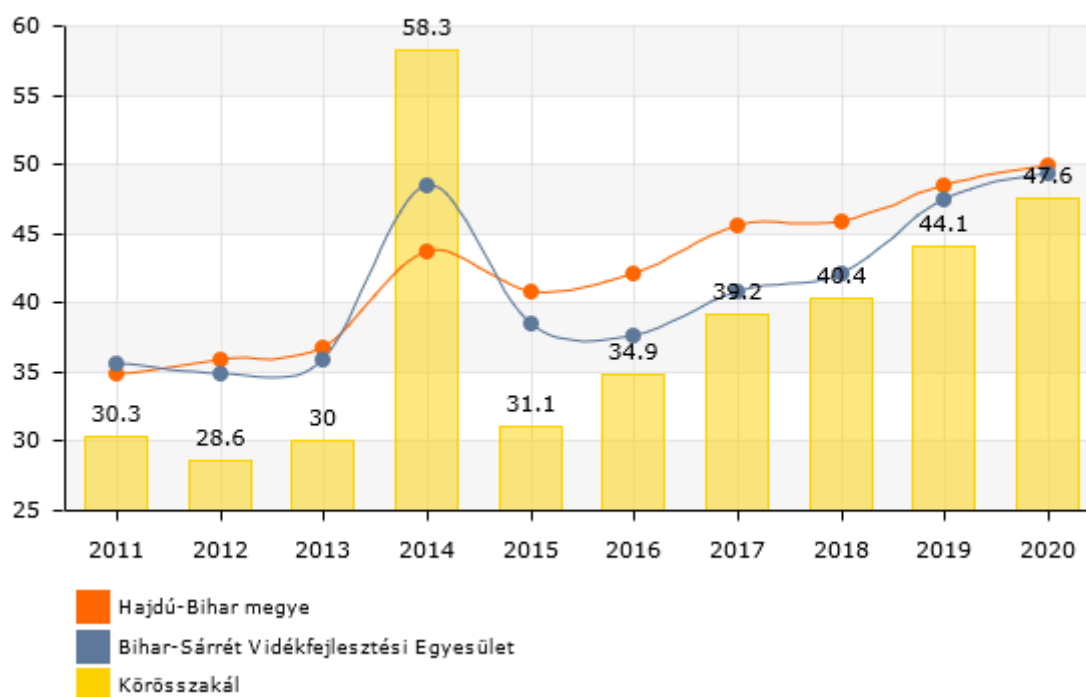

9.

9. sz. ábra - Tartós munkanélküliek aránya (%) – Körösszakál (x. ábra)

A 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya (az összes munkanélküli százalékában) viszont alacsonyabb a Hajdú-Bihar megyei átlagnál (10. sz. ábra).

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

10. sz. ábra - 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya (%) – Körösszakál (x. ábra)

A településen 507 nyilvántartott munkavállaló korú lakos és, ebből 2022. április 20-i állapot szerint 91 fő volt álláskereső (3. sz. táblázat).

3. sz. táblázat - A nyilvántartott álláskeresők száma a tartózkodási helyük szerint, településenként, 2022.04.20-i állapot szerint

Hajdú-Bihar megye települései	Nyilvántartott össz. fő	Foly.nyilv. hossz>365 nap	Járadék tip.ell. fő	Segély tip.ell. fő	FHT, RSZS fő	Munkav. korú népes. fő*	Relatív mutató** %	Arányszám ***
KÖRÖSSZAKÁL	91	37	12	6	32	507	17,95	4,7

* Munkav. korú népes. fő - a KSH népszámlási ill. népességnyelvántartási adatai az előző év január 1-i állapot szerint. (15-64 éves férfiak és 15-64 éves nők száma)

** Relatív mutató - a nyilvántartott álláskeresők a munkavállalási korú népesség %-ában

*** Arányszám - a relatív mutatóhoz az országos relatív mutatóhoz viszonyított aránya

A munkaképes korosztály 60 %-a dolgozik ez kb. 20-30 állandó alkalmazásban álló családot jelent. A nyugdíjasok aránya magas, 150-160 fő nyugdíjas él a településen. 8-10 fiatal külföldön dolgozik, de pár nyugdíjas is szintén külföldön dolgozik.

A munkahelyek tekintetében leginkább Berettyóújfaluban van esély állást találni, de Biharkeresztesen és Komádiban is több a lehetőség. Páran például a Berettyóújfalui Börtönkórházban kaptak állást.

Néhányan Szeghalomra járnak kisbusszal dolgozni, ahol 3 naponta váltják egymást. Egy vállalkozó szállítja a munkásokat, valószínű, hogy a munkaadó céggel van megállapodása. Dunavarsányból is közlekedik egy céges busz, szalagmunka mellé, csomagolási munkára visznek munkavállalókat.

Korábban Szentesre vittek embereket baromfifeldolgozóba.

A helyi programokban, kisebb termelő egységekben 30-40 %-ban helyiek dolgoznak.

Helyi vállalkozóknál (kb. 10 db) van munkalehetőség, de ezek csak néhány főt alkalmaznak. Van tűzép, húsfeldolgozó, vágóhíd, autószerelő és több mezőgazdasági vállalkozás. Kb. 30-40 főt alkalmaznak a magánszférában. Emellett van 2 magán vendégház is, több szállási lehetőséggel. Helyben 5 bolt található, amely munkalehetőséget biztosít. Idénymunkában csirke, pulyka pakolás szokott lenni.

A turisztikát is igyekeznek fejleszteni, 2 helyi vállalkozó vendégházat üzemeltet.

Több helyi mezőgazdasági vállalkozás is van a településen, ezek 2-3 főnek biztosítanak munkát.

Az önkormányzatnál és a helyi intézményekben is vannak munkahelyek. Az orvosi rendelőben orvos és ápolónő dolgozik, a művelődési házban is 2 fő. Van az önkormányzatnak saját pályázatírója is. A rövidesen megnyíló bölcsőde 2 főnek ad munkalehetőséget.

Közmunkában 40-50 fő dolgozik (más források szerint mindössze 10-20 fő), de a motiváció nagyon hiányzik a dolgozókból. 2010 óta fut a közmunka program, de az emberek nem vonhatók be a termelőmunkába, illetve nagyon alacsony teljesítményt nyújtanak. A közmunka programban van néhány személy, akik magas vérnyomás miatt korlátozott munkakörben tudnak dolgozni, vagy könnyítéseik vannak.

A közmunka programban van népkonyha, állatgondozás, növénytermesztés. Közmunkában gyümölcsöt is szednek, almát, szilvát, homoktövis, málnát, szedret, csemegekukoricát termesztnek.

Központi gazdasági fejlesztés sajnos nincs, pedig erre nagy szükség lenne, mivel a helyiek meglátása szerint a jó munkahelyek tartják csak meg a falusi lakosságot. Helyben a vállalkozások hajtanak végre fejlesztéseket, vannak sikeres pályázatok, de összességében kevés a munkalehetőség.

Az eladósodás problémát jelent a településen. UzSORÁS tevékenység van a településen, de magas a PROVIDENT kölcsönök száma is. A közfoglalkoztatottak körében igen magas a számuk, akiknek valamilyen levonása van. Vannak olyanok is, akiknél a levonás 50 %-os.

Közmű adósságok is előfordulnak: a víz és a villany tartozás a jellemző, a fizetési nehézségekkel rendelkezőknél a gáztartozás ritka, mert vagy kikötötték, vagy be sem kötötték. Sok az előre fizetős, kártyás villanyóra. 5-10 olyan eset kerülhet szóba, ahol a családok lakhatása végrehajtás miatt veszélybe kerülhet.

A fejezet célja, fő következtetései:⁶

4.sz. táblázat - Családtípusok

Családtípus	Családok becsült száma
<u>Teljes nyomorban élő családok</u> : hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	A becsült adat: kb. 4-5 család (valamint kb. 3-4 személy⁷)
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok</u> : megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	20 személy⁸
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok</u> : viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	A becsült adat: kb. a munkaképes korosztály 60%-a dolgozik⁹

⁶ A táblázatban megjelenő adatok az interjúalanyok becsléseit foglalja össze.

⁷ A különböző támogatásoknak köszönhetően a korábbi szegregátumos részek felszámolódtak, mert a lakók a falu belső területein vettek házakat. Az Ady Endre utcában még 4-5 család él, ott vannak lebontott, romos házak is, talán ez a rész nevezhető szegregátumnak, itt a családok anyagi helyzete is rossz. Ők egy nagyobb rokoni közösséget képeznek és szerény körülmények között élnek. Ezért kérdéses a besorolásuk a teljes nyomorban élő családok közé. Továbbá van néhány egészségügyi problémával küzdő lakos (leszázalékolt, sztrókos, végtagvesztett, cukorbeteg), akiknek rossz az anyagi helyzetük, róluk nem tudták az interjúalanyok megmondani, hogy milyen anyagi támogatásban részesülnek, számukról is csak hozzávetőlegesen tudtak nyilatkozni.

⁸ Közmunkán kb. 20 fő van. Továbbá 10-20 főre tehető azoknak a száma, akik ritkán, alkalmi munkát vállalnak, vagy a közmunka programban vesznek részt.

⁹ Az interjúalanyok becslései szerint 8-10 fiatal külföldön dolgozik, de sok a nyugdíjas is. Kb. a munkaképes korosztály 60 %-a dolgozik. Igen magas, kb. 150-160 fő nyugdíjas él a településen, kb. 20-30 család van, akik állandó alkalmazásban állnak, akik dolgoznak. Ehhez még hozzájárul a tartós álláskereső száma, akik aránya a megyei átlagnál jóval magasabb (lásd: 9 sz. ábra).

3 A lakásállomány helyzete

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakossűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

A településen nem lehet elkülöníteni jobb vagy rosszabb utcákat (kivéve a már az Ady Endre utca végét), vegyesen, minden utcában vannak jobb és rosszabb állapotban lévő házak.

Az interjúalanyok véleménye megosztott, volt, aki a környező kisebb falvakhoz képest jobbnak tartja a település helyzetét, de olyan válaszadó is volt, aki úgy gondolta, hogy évek óta „se előre, se hátra nem tudott elmozdulni a település”.

Az viszont bizonyossággal kijelenthető, és ebben egyetértés is volt a megkérdezettek között, hogy nincs kiemelten rosszabb állapotban lévő településrész.

A településen az Ady Endre utca végén a régi szocpolos házakban még lakik pár személy, 4-5 család, ez a részt korábban szegregált területnek számított. Ők egy nagyobb rokon közösséget képeznek, akiket az idősebb szülők szigorúan neveltek, így noha szerény körülmények között élnek, sohasem volt velük gond. A településen a közbiztonság jó.

Azok a családok, akik korábban szintén az Ady Endre utcában éltek, már elköltöztek. Többségében roma családokról van szó, akik a Falusi CSOK-nak köszönhetően beköltözhettek elszórtan a falu más részeibe. A Kossuth utca egy részéről is elmondható, hogy több, leromlott állapotú ház is van. A támogatásoknak köszönhetően a korábbi szegregátumos részek felszámolódtak, mert a lakók a falu belső területein tudtak házakat venni.

Túlzsúfolt körülmények között kb. 4-5 család élhet. A romák lakta családi házak 40 %-a felújításra szorul, de számukra nem elsődleges szempont a környezet rendbetétele.

Az üres lakások száma kb. 20-30-ra tehető, ami szintén becslések alapján 20-25%-nak felel meg. Ebből szintén megközelítőleg 10 ház még lakható volna, 5 pedig romos állapotban van. A romos épületek a település egészében elszórtan helyezkednek el. Az üres telkek száma megközelítőleg 20-50, ezek szintén a település egészén, elszórtan fekszenek. Az elmúlt 5 évben nem épültek új házak, de vannak felújítások.

A házak kb. 10 %-ba nincs bevezetve a víz, de minden utcában van vízvezeték. Közműtartozás miatt 5-6 lakásból köthették ki a vizet. Pontos információ arra vonatkozóan nem áll rendelkezésre, hogy a házak hány százalékában nincs fürdőszoba. Gáz kb. a házak 90 %-ába be van kötve.

Életveszélyes állapotú házról nincs tudomásuk a megkérdezetteknek, régebben említettek két házat, amikből már kiköltöztek. Rossz minőségű és állagú házak vannak, főként a régi építésűek közül, részarányuk 20-30%-ra tehető, de ezek még felújítással alkalmassá tehető egy alacsonyabb színvonalú lakhatásra. A szegényebb családok nem vágnak bele a felújításba, inkább lelakják a házat és a tapasztalatok szerint megvárják, amíg szinte életveszélyes lesz az állapotuk. A helyi tűzéppel van megállapodása az önkormányzatnak, a közmunkásoknak max. 50.000 Ft-ot ad fizetéselőlegnek, abból vásárolhatnak építőanyagot, de a pénzt vissza kell fizetni. Elég sokan élnek ezzel a lehetőséggel.

A rossz állapotban lévő házak is ki vannak adva, ha nem is hivatalosan. A település kapcsán jelenleg is folyamatban van egy lakásmaffia eljárás. Több lakást is úgy vásároltak meg, hogy felvették rá a szocpolt vagy más lakhatási támogatást, és a tulajdonosnak adtak 50.000 Ft-ot, majd a lakást a maffia 500.000 Ft-ért tovább adta. Már évek óta folyik a per, eredmény még nincs.

Önkormányzati szociális lakásban bérletben 2 pedagógus lakik, ezen kívül még van 3 lakás. Az önkormányzati ingatlanok mind felújításra szorulnak.

A fejezet célja, fő következtetései:¹⁰

5. sz. táblázat - Lakástípusok

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma: 736 (TEIR, 2021)
életveszélyes házak	0 ¹¹
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	10 alatt
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetőek (kb. 10 év),	20-30 lakás ¹²
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	kb. 30% a lakásoknak ¹³

¹⁰ A táblázatban megjelenő adatok az interjúalanyok becsléseit foglalja össze.

¹¹ Két életveszélyes ház volt, de kiköltöztek belőle. Sok üres ház van a településen, kb. 20-30 db.

¹² 4-5 ház az Ady Endre utca végén lévő szocpoltos lakások felújításra szorulnak. Ezen kívül a roma családi házak 40%-a felújításra szorul, de az interjúalanyok szerint közülük nem mindenki működne együtt, ezért összesen a becslések szerint 20-30 ház tartozhat az adott kategóriába

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1. A lakhatási szegénység fő problémái

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

1. A településre közepes pozíció jellemző: az alapvető oktatási, egészségügyi, kulturális szolgáltatások helyben és a közelben elérhetőek, a településen belüli ellátást öt helyi bolt biztosítja, a létező buszjáratoknak köszönhetően a település nem elszigetelt. A környező településekkel való összeköttetés megoldott, az útviszonyok járhatóak, de a tömegközlekedést kizárólag buszokkal lehet biztosítani, vasúti állomás nincs a településen (régén volt, de megszüntették). A fennálló hiányosságok elsősorban a munkalehetőségeket érintik, illetve a munkavállalói kedvet a lakosság részéről.
2. A falusi CSOK programnak és a szocpoltámogatásoknak köszönhetően több család is jobb minőségű ingatlanba költözött a településen belül.
3. A szegregáció nem jellemző, mindössze néhány mélyszegénységben élő család azonosítható, elszórtan a településen.
4. A közművek elérhetősége megoldott. A háztartások szinte mindegyike hozzáfér a villamos energiához és ivóvízhez. Gáz is van, de nincs mindenhol bekötve (90% a lefedettség), a csatornahálózat még nem épült ki. Az alacsonyabb jövedelemszintből következő eladósodás miatt előfordul a szolgáltatások lekapcsolása, az önkormányzat azonban az ilyen helyzetekben próbál segíteni.
5. A lakhatási jogcímek települési szinten viszonylag rendezettek. A településen több üres lakások is található. Az önkormányzat működtet bérlakásokat szolgálati lakás jelleggel.
6. A túlzúsúfoltság problémája nem áll fenn, a településen nincsenek hajléktalanok.
7. Az eladósodottság jellemző sok család körében. Az adósságok jelentős része kapcsolódik a lakhatási költségekhez, uzsorához és egyéb kölcsönökhöz.

---

¹³ Kb. 200-220 lakás. Sok a régi építésű ház, melyeket felújítással modernizálni lehetne.

8. A lakóépületek többnyire felújításra szorulnának, a lakhatásra nem alkalmas, kritikus állapotban lévő épületek száma alacsony. Új házakat jellemzően nem építettek az elmúlt 5 évben.
9. Eladó ingatlanokra vonatkozóan nincs adat.

A fejezet célja, fő következtetései:

6. sz. táblázat - Család-lakáshelyzet mátrix¹⁴

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0 ¹⁵	4-5 ház	0	4-5 család (+ 3-4 személy ¹⁶)	4-5 család (+ 3-4 személy)
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	0	4-5 ház	0	0	4-5 család
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	0	20-30 ház ¹⁷	0	20-30 család	20-30 család
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	0	20 ház ¹⁸	Nincs adat ¹⁹	20 család	20 család

¹⁴ A mátrixban szereplő információk becsült adatok. A helyi szakemberek hozzávetőlegesen becsülték meg, hogy a családok, illetve a lakások milyen kategóriákba sorolhatók, és ezen becslések szubjektívek. Ezért a mátrixban megjelenő adatok az interjúalanyok becsléseiből és az adatforrásokból (HEP, FETE szociális diagnózis, statisztikai adatok) következnek.

Jelen adatok a családsegítővel és a polgármesterrel készült interjú során körvonalazódtak. Nem minden esetben egyeznek meg a KSH adataival, pl. a házsámok tekintetében a különböző számokat adtak meg, mint ami a statisztikában szerepel

¹⁵ Két életveszélyes ház volt, de kiköltöztek belőlük. Sok üres ház van a településen kb. 20-30 db.

¹⁶ az Ady Endre utca végén élő családok és a tartós betegséggel küzdő személyek, akiknek anyagi helyzetükről az interjúalanyok nem tudták pontosan felmérni.

¹⁷ A roma családi házak 40 %-a felújításra szorul, de ez számukra nem elsődleges szempont.

¹⁸ kb. 30 % a lakásoknak.

¹⁹ A jobb anyagi helyzetű családokat és azok lakhatási viszonyait az interjúalanyok nem tudták felmérni.

Adott családtypusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	0	kb. 20 család	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat
Az adott családtypusba tartozó családok száma összesen	0	kb. 20 család	Nincs adat	Nincs adat	Nincs adat

4.2. Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének bevezetése:** bár lakásfenntartási támogatást tud adni az önkormányzat, a településen nincs adósságkezelési program. Ennek bevezetése enyhítést hozhatna számos család életében, akik elsősorban kisebb összegű, nagyon magas kamatú és gyors hitelekhez folyamodtak. Az adósságkezelési program kialakítása érdekében a családokban tudatosítani kellene, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat. A hivatalosan fennálló adósságok jelentősen gátolják a bejelentett munkavállalást, hiszen a legális jövedelem megjelenésével rögtön megindul a tartozások levonása a fizetésből. Éppen ezért mind a hivatalos, mind az informális adósságokat kezelnie kell a programoknak. Az adósságkezelést a kevésbé eladósodott családok körében kell megkezdeni, akiknek a lakhatási körülményei így gyorsabban javíthatók, majd fokozatosan ki kell terjeszteni a mélyebben eladósodott családok felé. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** a településen a tulajdonviszonyok többsége rendezett, a lakóházak túlnyomó többsége magántulajdonban van. A jogi tanácsadás pár családon segíthetne, ezért, mint beavatkozási irány, csak másodlagosan, kiegészítő jelleggel javasolt.

Lakhatási programok:

- A **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás támogatása:** elsősorban a víz- és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése azon háztartásokban, ahol ez eddig nem valósult meg (mindössze néhány lakás érintett). A lakások hozzáférnek az ivóvíz és villanyáram szolgáltatásokhoz, a csatornahálózat kellene kiépíteni.

- A **magántulajdonú házak felújításának támogatása:** Mivel a javításokra, felújításokra potenciálisan nagy az igény, ezért érdemes azokra a családokra koncentrálni, akik vállalják, hogy saját munkával, és ha lehetőségük van rá, saját forrással is részt vesznek a munkálatokban. A program első lépéseként a részvételi és együttműködési hajlandóságot szükséges felmérni a családok körében. Mivel nagyon magas a komfort nélküli lakások aránya, a modernizálás fontos beavatkozási irány lehetne. A helyi önkormányzat a tűzép-teleppel közösen bizonyos kis összegű előleget tud biztosítani építőanyag vásárlásra.

- **Bérlakásfejlesztés tekintetében:**

Krízislakások kialakítása – a településen kb. 3 bérlakás van, ezek felújítása szükségszerű volna. Néhány (1-2) krízislakás kialakítása sem ártana, ahová néhány személy elhelyezhető, mint például súlyos családi konfliktusok esetén. Ennek fontos eleme az alacsony költségű fenntarthatóság, mivel a mélyszegénységben élő családok a magasabb költségeket nem tudják viselni, és ez gátolná a helyzetük stabilizálását. Ezeknek a családoknak a szociális helyzete, életvezetési képességei csak fokozatosan javíthatók.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik túlszűfolt lakásban élnek, viszont inkább a meglévő ingatlanok felújítására és modernizálására lenne szükség.

Bérlakások a településen szolgálatot teljesítő szakemberek számára: a település szintjén szükséges lenne néhány szakember jelenléte, mint például állandó jelenléttel orvos, korai fejlesztő szakember stb. Alkalmazásuk szempontjából előnyt jelenthet a szolgálati lakás felajánlása.

- Lépcsőzetes mobilitás kialakítása: a rosszabb minőségű, de még felújítható lakásokban élők mobilizálhatóak lehetnek a magasabb komfortfokozatú lakásokba, míg az ő volt lakásaikba a kritikus lakáshelyzetben élő családok költözhetnének.

- Családok mobilizálása a településen kívüli másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre: a célcsoportot olyan családok képezhetik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

1. Kríziskezelés szintje:

- a. Azonnali életveszély miatt beavatkozást igénylő családok (a lakás fizikailag életveszélyes, azonnali kiköltözés szükséges).
- b. Fennálló veszélyeztetés kockázata miatt beavatkozást igénylő családok (a családi/emberi kapcsolatok a család egy részének azonnali kiemelését teszik szükségessé).
- c. Tartósan beteg családtag ellátására alkalmatlan lakhatási helyzetben élő családok.

2. Stabilizáció szintje:

- a. Szubstandard de még felújítható lakásban élő család bizonytalan jogi helyzetben.
- b. Eladósodott család saját vagy más tulajdonban, amely állapota még 5-10 évig lakható kisebb javításokkal.
- c. Az önerőből történő fejlesztéseket megfizetni nem, de (amennyiben ez a fejlesztés eredménye) magasabb lakhatási költségeket stabilan megfizetni tudó és fenntartani képes családok.

3. Mobilizáció szintje:

- a. Az önerőből történő tulajdonszerzést megfizetni nem képes, de magasabb lakhatási költségeket stabilan megfizetni tudó és fenntartani képes családok a településen belül;
- b. Az önerőből történő tulajdonszerzést megfizetni nem képes, de magasabb lakhatási költségeket stabilan megfizetni tudó és fenntartani képes családok a településen kívül.

Diagnózis alapú javasolt programok

A lakhatási helyzet javításának módszerei a lakhatási feltételek stabilizálást szolgálják szoft programokkal és bérlakásfejlesztéssel.

- Szoft programok:

- adósságkezelés;

- magántulajdonú lakások fejlesztése a legszükségesebb karbantartási munkák elvégzésével, lakások komfortosítása és felújítása.

- Bérlakásfejlesztés:

- a meglévő bérlakások modernizálása és felújítása elsődleges volna;

- krízislakások kialakítása: max. 1-2-re lenne igény;

- szolgálati lakások kialakítása: 1-2-re lenne igény;

4.3. Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni

Bérlakásfejlesztés terén az interjúk során a következő álláspontok körvonalazódtak:

- Az interjúalanyok a meglévő lakások felújítását látják célszerűnek, illetve további szolgálati és 1-2 krízislakás létrehozását. Jelen adatok és becslések szerint kb. 10 bérlakásra²⁰ lenne szükség összesen, ha figyelembe vesszük a romos házakban élő családok számát (kb. 10) és a túlzásúfoltsággal érintett családokat (az egyik interjúalany szerint 4-5 család esetében van túlzásúfoltság a másik interjúalany szerint a túlzásúfoltság nem jellemző). Feltehetően a két kategória között vannak átfedések. Az önkormányzatnak van 4 lakása melyből egy szolgálati lakásként működik. Jelenleg az egyik lakásban 2 pedagógus lakik, ezen kívül még van 3 lakás. Az interjú szerint ezen lakások felújítása célszerű volna, illetve szükség lenne további 1-2 szolgálati lakásra. A krízislakások terén is 1-2 lakásra lenne igény.

---

²⁰ További felmérések szükségesek az érintett családok körében.

A helyi bérlakásfejlesztési igények nagyságrendjét növelő és csökkentő tényezők a 7. és 8. sz. táblázatokban kerültek összegzésre:

7. sz. Táblázat - A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján

	Bérlakásfejlesztés nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Bérlakásfejlesztés nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
település közlekedési összeköttetései	amennyiben az összeköttetések erősek , a munkahelyekre ingázást lehetővé teszik, és az elingázás távolsága életszerű	amennyiben az összeköttetések gyengék és költségesek , mind a közúti, mind a közösségi közlekedési viszonylatban, a munkahelyekre ingázást nem teszik lehetővé	(1) elingázók relatív aránya a helyben foglalkoztathatókhoz képest (2) ingázás napi távolsága és ráfordított idő
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	amennyiben foglalkoztatás bővülését szolgálja az addig csak közmunkában keresők köréhez képest	amennyiben nem módosul érdemben a csak közmunkában elhelyezhető aktív korúak aránya	(1) az ezekben a beruházásokban létrejött munkahelyek aránya (2) beruházások hozzájárulása a közmunkában foglalkoztatottak csökkenéséhez
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	amennyiben az elérhető lakások gazdaságosan felújíthatók a helyi lakáspiaci viszonyok között	amennyiben kevés vagy nincs elérhető és / vagy gazdaságosan felújítható lakás a helyi lakáspiaci viszonyok között	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (a települési kvótához képest)
közműinfrastruktúra	amennyiben a terület közművesített és az adott ingatlan esetén rendelkezésre áll a rácsatlakozási lehetőség	amennyiben a vízi-közmű hálózatra való rácsatlakozás nem lehetséges , új építés esetén pedig nem elérhető a csatornahálózat	(1) vízi-közműhálózat kiépítettsége a településen a potenciálisan fejleszthető településrészben, telken
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	amennyiben tiszta vagy alacsony költséggel tisztázhatók a jogviszonyok	terhelt és sok tulajdonos által birtokolt ingatlanok	(1) TAKARNET adatok
uzsora	főképp a lakhatási helyzetekben lecsapódó kevés uzsora	a településen elterjedt uzsora, szerteágazó függőségi helyzetek	(1) helyben informálisan bérbeadott lakások aránya (2) kiterjedt uzsorával foglalkozó családok jelenléte
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	a helyben elérhető szolgáltatások köre a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jóllétét szolgálja	a gyermekes, munkaképes korú szülővel rendelkező családok jóllétéhez szükséges szolgáltatások hiányoznak	(1) óvodai férőhelyek száma (2) iskolai férőhelyek száma (3) betöltött háziorvosi / gyerekorvosi praxis
szegregátumok relatív mérete a településen	kis szegregátum(ok), a településközpont nem szegregátum	egységesen hanyatló, többségében nyomorúságos élethelyzetek a telepeken, növekedő mértékben	(1) szegregátum lakosságának relatív mérete és növekedése a település egészének lakosságához képest

8. sz. táblázat - A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálási céljának nagyságrendjét módosító tényezők a települési diagnózis alapján

	Mobilizálás nagyságrendjét növelő irányba ható tényezők	Mobilizálás nagyságrendjét csökkentő irányba ható tényezők	
településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	amennyiben nincs minőségi szolgáltatást nyújtó intézmény	amennyiben a köznevelési intézmény minőségi szolgáltatást nyújt	(1) szabad férőhelyek aránya (2) jobb módúak elhordják a gyermeküket
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	amennyiben kiegyensúlyozott a viszony	adott településről érkezőkkel szemben nagyok az előítéletek	(1) bevett költözési irányok a településről
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	amennyiben alacsony az előítéletesség	amennyiben erős az elutasítás és a diszkrimináció	(1) az adott településre átköltözők tapasztalata (2) visszaáramlás konfliktusok miatt
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	amennyiben az átköltözések nem hoznak létre gócpontot , nem nő számottevően a szegregáció	a fogadó területen magas és jelentősen nő a hátrányos helyzetű lakosság aránya a településhez képest	(1) telepek / szegregátumok mérete és méretének alakulása a fogadó településen
van-e a közelben térségi növekedési centrum	amennyiben át lehet költözni a helyi növekedési centrumba	amennyiben nincs ilyen centrum és messzebb nehéz mobilizálni a családokat	(1) járásközpont vagy funkcionális településcsoport foglalkoztatási helyzetének alakulása (2) távolabbi centrumokban a költözés nem jellemző a településről
a családok egymás segítő kapcsolatrendszerétől való függőség	amennyiben az informális támogató hálózat életben tartása mellett tud költözni, vagy nincs szükség folyamatos támogatásra az élet minden területén	amennyiben csak az informális támogató hálózat életben tartása és folyamatos szociális támogatás mellett boldogul a család	(1) családsegítésbe (nem) bevont családok köre és állapota
céltelepülés árszínvonala	amennyiben a céltelepülési lakások gazdaságosabban újíthatók fel a célterületi lakáspiaci viszonyokhoz képest	amennyiben megfizethetetlen az árkülönbség	(1) megvásárolható és felújítható lakások száma (2) árkülönbség mértéke

A fenti táblázatok alapján a helyi bérlakásfejlesztés település szintű jellemzői a 9. és a 10. sz. táblázatban találhatóak.

. 9. sz. táblázat - A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők

település közlekedési összeköttetései	Helyi szinten megfelelőek, de a nagyobb városok távol vannak
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	Nincs beütemezve, de tervezetek léteznek.
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	Nincs adat.
közműinfrastruktúra	Közműellátottság megfelelő.
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	Az ingatlanok magántulajdonban vannak.
uzsora	Uzsora van és a lakásmaffia is tevékenykedett a településen.
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	Az alapellátást szolgáltató intézmények elérhetőek.
szegregátumok relatív mérete a településen	Nincs szegregátum.

10. sz. táblázat - A bérlakásfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás lehetőségeit csökkentő tényezők

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	Igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	Nincs adat
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	Nincs adat
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	Nincs szegregátum.
térségi növekedési centrum	Berettyóújfalu, Biharkeresztes és Komádi
a helyi rokonsági támogató hálózattól való függőség	Nincs adat
fogadó település(ek) magas árszínvonala	Nincs adat.

5. Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve

A fejezet célja, fő következtetései:²¹

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

Család-lakáshelyzet mátrix a helyben dolgozó szociális szakemberek tapasztalatai alapján

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)	20-30 család házát érdemes lenne felújítani ²²	0	0	20-30
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)	10 alatti azon lakások száma, melyet már nem érdemes felújítani. Ezeknek a családoknak a lakhatását megoldaná a bérlakás ²³	az önkormányzati szociális lakások felújítása elsődleges szempont volna.	A mobilizálható családok beazonosítása szükséges. ²⁴	Kb 10
Túlszűfolt lakásból szétköltöző család költözik be	Kb. 4-5 családot érint	az önkormányzati szociális lakások felújítása elsődleges szempont volna.	A mobilizálható családok beazonosítása szükséges.	4-5

²¹ A táblázatban megjelenő adatok az interjúalanyok becsléseit foglalja össze.

²² Lakossági felmérés javasolt, bevont családok azonosítása szükséges

²³ Szükséges a bevont családok azonosítása, lakossági felmérés végzése

²⁴ További lakossági felmérés elvégzése szükséges

Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást	Szükséges a bevont családok azonosítása, lakossági felmérés végzése	az önkormányzati szociális lakások felújítása elsődleges szempont volna.	A mobilizálható családok beazonosítása szükséges.	Szükséges a bevont családok azonosítása, lakossági felmérés végzése
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást	Szükséges a bevont családok azonosítása, lakossági felmérés végzése	az önkormányzati szociális lakások felújítása elsődleges szempont volna.	A mobilizálható családok beazonosítása szükséges.	Szükséges a bevont családok azonosítása, lakossági felmérés végzése
Összesen	Kb 10 lakás + 4 felújítás szorulnak. ²⁵	az önkormányzati szociális lakások felújítása elsődleges szempont volna	A mobilizálható családok beazonosítása szükséges.	10 lakás + 4 felújítás + 1-2 krízis lakás

---

²⁵ Az interjúalanyok a meglévő lakások felújítását látják célszerűnek, illetve további szolgálati és 1-2 krízislakás létrehozását tartanák hasznosnak. Jelen adatok és becslések szerint összesen kb. 10 bérlakásra lenne szükség, ha figyelembe vesszük a romos házakban élő családok számát (kb. 10) és a túlszűfoaltsággal érintett családokat (az egyik interjúalany szerint 4-5 család esetében van túlszűfoaltság a másik interjúalany szerint nem jellemző a családokra). Feltehetően a két kategória között vannak átfedések. Az önkormányzatnak van 4 lakása melyből egy szolgálati lakásként működik. Jelenleg az egyik lakásban 2 pedagógus lakik, ezen kívül még van 3 lakás. Az interjúk szerint ezen lakások felújítása célszerű volna, illetve szükség lenne további 1-2 szolgálati lakásra. A krízislakások terén is 1-2 lakás megléte hasznos volna.